

ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองแม่ฮ่องสอน

นายอดิศร เรือลม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหบัณฑิต

สาขาวิชาการวางผังเมือง ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

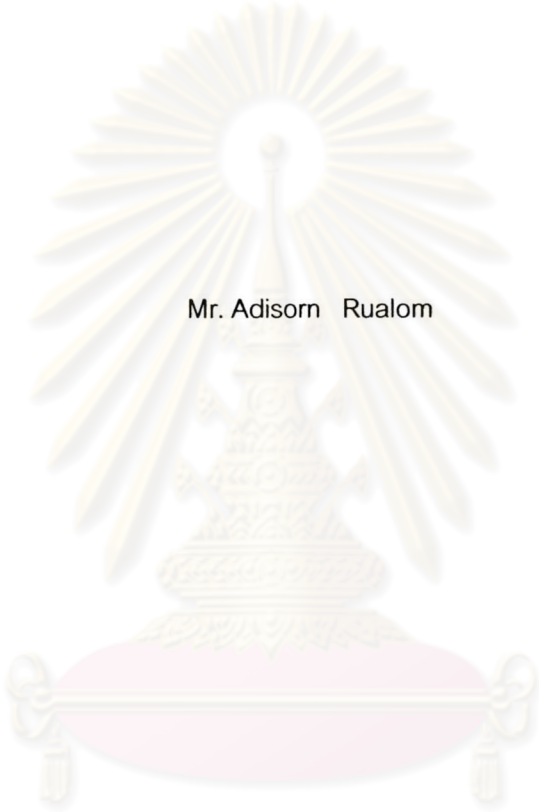
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-3608-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE IMPACTS OF TOURISM ON URBAN DEVELOPMENT
: A CASE STUDY OF MAE HONG SON TOWN

Mr. Adisorn Rualom

ศูนย์วิทยุโทรทัศน์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning in Urban Planning
Department of Urban and Regional Planning

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-3608-8

อดิศร เวีอลม: ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเมือง กรณีศึกษา: เมือง
แม่ฮ่องสอน (IMPACTS OF TOURISM ON URBAN DEVELOPMENT: A CASE
STUDY OF MAE HONG SON TOWN) อ.ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา
ธาดานิติ, 272 หน้า ISBN 974-17-3608-8.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาและผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้
ประโยชน์ที่ดิน การตั้งถิ่นฐานและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งเสนอแนวทางการแก้ปัญหา และป้องกันผลกระทบ
ทางลบจากการท่องเที่ยว ให้คงเอกลักษณ์ของเมืองและประสานกับการพัฒนาในอนาคต

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการท่องเที่ยวภายในเมืองแม่ฮ่องสอนได้แตกสาขาจากรูปแบบการท่องเที่ยว
เชิงวัฒนธรรมเป็น 2 สาขาย่อยคือรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบเที่ยวชมศิลปกรรม-สถาปัตยกรรม
และโบราณสถาน และรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม-วิถีชีวิต นอกจากนี้ยังพบว่ามีกรท่องเที่ยวรูปแบบ
การท่องเที่ยวแบบนันทนาการและรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการประชุมหรือสัมมนา

การเปลี่ยนแปลงของการใช้ที่ดิน เห็นได้จากการเกิดโรงแรมชั้นหนึ่งบริเวณภายนอกเมือง ก่อให้เกิด
ศูนย์กลางพาณิชยกรรมแห่งใหม่บริเวณตอนใต้ของเมือง ราคาที่ดินในเมืองสูงขึ้น ที่ดินประเภทเกษตรกรรมถูก
กว้านซื้อ และมีการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวน การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นพบว่ารูปแบบของ
ขนบธรรมเนียมประเพณีมีการเปลี่ยนแปลงในสองลักษณะคือ รูปแบบของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียม
ประเพณี และการเปลี่ยนแปลงวิถีปฏิบัติในกลุ่มประชาชนในเมือง

ผลกระทบที่เกิดขึ้นสามารถจำแนกออกได้เป็นผลกระทบทั้งด้านบวกและลบ ผลกระทบทางบวกนั้น ทำ
ให้เกิดการขยายตัวของการใช้ที่ดิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมือง การขยายตัวของท่องเที่ยวและ
บริการด้านการท่องเที่ยว ความต้องการแรงงานภาคบริการด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ส่วนผลกระทบทางลบนั้น
ทำให้เกิดความแออัดภายในเมือง ราคาที่ดินสูง การใช้ประโยชน์ที่ดินขัดแย้ง การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ การขยายตัว
ของสิ่งปลูกสร้างการตั้งถิ่นฐานไร้ระเบียบ ค่าครองชีพสูงขึ้น การมีอิทธิพลทางเศรษฐกิจจากคนต่างถิ่น การย้าย
ถิ่นจากชนบทสู่เมือง และการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมท้องถิ่น

เพื่อเป็นการป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเมือง ผลของ
การศึกษาได้เสนอแนะให้มีการควบคุมการใช้ที่ดิน ที่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ กำหนดเขตการใช้ที่ดินโดยแบ่ง
เขตการพัฒนา เขตควบคุมการพัฒนา และเขตอนุรักษ์ ในด้านเศรษฐกิจ เสนอแนะให้สร้างมาตรการในการส่งเสริม
และสร้างแรงจูงใจเพื่อกระจายรายได้ รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและสร้างความตระหนักถึงการ
รักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง

สาขาวิชา การวางผังเมือง

ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4474241625 MAJOR URBAN PLANNING

KEYWORD : IMPACK / TOURISM / URBAN DEVELOPMENT / MAE HONG SON

ADISORN RUALOM : IMPACT OF TOURISM ON URBAN DEVELOPMENT :

A CASE STUDY OF MAE HONG SON TOWN.THESIS ADVISOR : ASST.

PROF.SUWATTANA THADANITI,Ph.D.272 pp. ISBN 974-17-3608-8.

The objectives of this research are to study problems and impacts of tourism on land use, settlement and local culture in Mae Hong Son town and to suggest solutions to the problems and means to lesson negative impacts so that the town can retain its uniqueness and implement development plans.

It is found that the eco-tourism in this town can be divided into two types: one visiting architectural and archeological sites and the other concerning culture and lifestyle. In addition, recreation tourism and seminar are offered here.

As for the change in land use, Five-star hotels were built in the suburb, leading to the establishment of new commercial in the south of the town. As a result, the price of land was high and more of the land for agricultural use was bought up. Some of the conserved forest areas were taken as private property. In terms of society and culture, there were two major change: some activities related to traditions and codes of conduct among urban inhabitants.

Both positive and negative impacts were presented. Regarding positive impacts, it was found that the use of land was expanded and infrastructure of the town was developed. Moreover, activities related to tourism were promoted and demand for tourist personal kept growing. As for the negatives, it was found that the town became crowded and sprawling while the price of land was high. There were conflicts in the use of land. The preserved forest areas were taken as residential areas. The cost of living was high and people from outside exerted their economic influence in here. There was a rural migration into the urban and a change in local culture.

To solve such problems it is suggested that the use of land should be controlled by divided the land into different zones: development, development with restrictions and preservation. As for economy, promotion and motivation measures should be launched to distribute income and encourage public participation in order that local cultural can be preserved.

Department Urban and Regional Planning Student's signature Adisorn Rualom
Field of study Urban Planning Advisor's signature Suwattana Thadaniti
Academic year 2003 Co- Advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ ภูตานิติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งคอยให้คำปรึกษา คำแนะนำที่ดีตลอดมา และกรุณาตรวจแก้วิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพพันธ์ ตาปานานนท์ และอ.ดร.ระหัตถ์ โรจนประดิษฐ์ ที่กรุณาช่วยตรวจแก้วิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่าน และอาจารย์นวลศิริ อ.ศุทธิณี ภาควิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ซึ่งเป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อันเป็นรากฐานในการนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในอนาคต

ขอกราบขอบขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว และทุกคนในครอบครัว รวมถึงคุณฐานิกา ปัญจรัตน์ ที่คอยห่วงใย สร้างเสริมแรงกาย แรงใจ และสติปัญญา ในการศึกษาเสมอมา

ขอขอบคุณพี่คณิตญา รอดเรืองศรี และพี่ชิตชัย อังคะไวมงคล ที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาที่ดีตลอดการศึกษา รวมถึงพี่ๆสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆในเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณคุณปิยวรรณ คุณอดิศักดิ์ คุณยุทธนา คุณจตุพร คุณศศิธร รวมถึงเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องผังเมือง 26 ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือในทุกๆด้าน

สุดท้ายถ้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นประโยชน์สำหรับผู้ศึกษาต่อไป ขออุทิศความดีให้กับ อ.ดร.ศรีเพ็ญ ตุงค์เดช ผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานในทุกๆด้าน และน.ส.วรรณุ สาลีลาด น้องสาวที่สร้างความรู้สึกดีๆ ตลอดมาและตลอดไป

อดิศร เรือลม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนที่.....	ฐ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฑ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	3
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
1.5 ขั้นตอนการศึกษา.....	6
1.6 ระเบียบวิธีวิจัย.....	7
1.7 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	12
1.8 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	15
1.9 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	15
1.10 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
1.11 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา.....	18
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
2.1. แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และเมืองท่องเที่ยว.....	19
2.2. แนวความคิดเกี่ยวกับเมืองศิลปวัฒนธรรม การตั้งถิ่นฐาน และวิถีชีวิตชุมชน .	25
2.3. แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยว.....	31
2.4. แนวความคิดเกี่ยวกับการวางแผนการท่องเที่ยว.....	39
2.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
2.6 กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย (Conceptual Framework).....	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 เมืองแม่ฮ่องสอน.....	49
3.1 สภาพภูมิศาสตร์ ที่ตั้งและอาณาเขต.....	49
3.2 ประวัติและความเป็นมาของเมือง.....	52
3.3 การตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดินเมืองแม่ฮ่องสอน.....	57
3.4 โครงข่ายคมนาคมของเมือง.....	63
3.5 โครงสร้างพื้นฐานของเมือง.....	67
3.6 สภาพสังคม	69
3.7 สภาพวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น.....	72
3.8 โครงสร้างประชากร.....	87
3.9 โครงสร้างเศรษฐกิจของเมือง.....	92
บทที่ 4 พัฒนาการของการท่องเที่ยวและการพัฒนาเมือง.....	99
4.1 พัฒนาการของการท่องเที่ยวของเมือง.....	99
4.2 เอกลักษณ์ของเมืองแม่ฮ่องสอน.....	103
4.3 สถาปัตยกรรม-ศิลปกรรมที่สำคัญของเมือง.....	109
4.4 รูปแบบของการท่องเที่ยว.....	115
4.5 องค์ประกอบการท่องเที่ยวในเมือง.....	121
- นักท่องเที่ยว (Tourism).....	121
- ระบบการเดินทาง (Transportation Networks).....	125
- แหล่งท่องเที่ยว (Tourist Attractions).....	128
- สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว (Facilities Utilities).....	137
- การติดต่อให้ข้อมูลข่าวสาร (Information).....	146
4.6 โครงการพัฒนาเมืองแม่ฮ่องสอน.....	148
- โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในเมือง แม่ฮ่องสอน.....	149
- กิจกรรมที่สนับสนุนการท่องเที่ยว.....	152
4.7 สรุปรูปแบบและองค์ประกอบการท่องเที่ยวในเมืองแม่ฮ่องสอน.....	161
4.8 สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	163

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเมือง.....	165
5.1 การเปลี่ยนแปลงด้านการตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดิน.....	166
5.2 การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	188
5.3 การวิเคราะห์ผลกระทบ.....	198
5.4 ผลกระทบด้านบวก.....	201
5.5 ผลกระทบด้านลบ.....	209
5.6 การประเมินผลกระทบ.....	230
5.7 ผลการประเมิน.....	233
บทที่ 6 สรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	242
6.1 สรุปผลการศึกษา.....	242
6.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขและลดผลกระทบทางลบ.....	250
6.3 ข้อเสนอแนะด้านการการใช้ที่ดินและการพัฒนาเมือง.....	250
6.4 ข้อเสนอแนะทางด้านเศรษฐกิจ.....	254
6.5 ข้อเสนอแนะด้านสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	255
6.6 ข้อเสนอแนะการอนุรักษ์เมือง.....	255
รายการอ้างอิง.....	257
ภาคผนวก.....	260
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	272

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1.1 รายละเอียดข้อมูลรูปถ่ายทางอากาศ กรมแผนที่ทหาร.....	15
ตารางที่ 3.1 ประชากรในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน ปีพ.ศ.2528-2545.....	88
ตารางที่ 3.2 สภาพแรงงานของประชากรจังหวัดแม่ฮ่องสอนเปรียบเทียบระหว่าง ปีพ.ศ.2533 และปีพ.ศ. 2544.....	89
ตารางที่ 3.3 จำแนกวิชาชีพของแรงงานในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอนพ.ศ.2544.....	90
ตารางที่ 3.4 อัตราการเติบโตของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	94
ตารางที่ 3.5 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมแยกตามสาขาการผลิตของจังหวัดแม่ฮ่อง สอน.....	95
ตารางที่ 3.6 จำนวนสถานประกอบการจำแนกตามรูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมายปีพ.ศ. 2544.....	96
ตารางที่ 3.7 จำนวนสถานประกอบการ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจปีพ.ศ.2544.....	97
ตารางที่ 4.1 สาเหตุที่เลือกมาเที่ยวแม่ฮ่องสอน.....	116
ตารางที่ 4.2 โปรแกรมการท่องเที่ยวแม่ฮ่องสอน.....	116
ตารางที่ 4.3 สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในเมือง.....	117
ตาราง 4.4 ปริมาณนักท่องเที่ยวในภาคเหนือปีพ.ศ.2540-2545.....	122
ตารางที่ 4.5 ปริมาณนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในภาคเหนือปีพ.ศ. 2540-2545.....	122
ตารางที่ 4.6 ปริมาณนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาคเหนือปีพ.ศ. 2540-2545.....	123
ตารางที่ 4.7 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในแม่ฮ่องสอนปีพ.ศ.2541-2545.....	124
ตารางที่ 4.8 การคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในภาคเหนือ ปีพ.ศ.2546-2550.....	126
ตารางที่ 4.9 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยจำแนกตามการเดินทางปีพ.ศ.2541-2545.....	127
ตารางที่ 4.10 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำแนกตามการเดินทางปี พ.ศ 2541- 2545.....	127
ตารางที่ 4.11 กลุ่มกิจกรรมที่ให้บริการนักท่องเที่ยวในเมืองแม่ฮ่องสอน.....	138
ตารางที่ 4.12 ประเภทของที่พักรในเมืองแม่ฮ่องสอน.....	139
ตารางที่ 4.13 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยจำแนกประเภทที่พักปีพ.ศ.2541-2545.....	139
ตารางที่ 4.14 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำแนกตามประเภทที่พักปีพ.ศ.2541- 2545.....	141

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.15 ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกทางอ้อมในเมืองแม่ฮ่องสอน.....	144
ตารางที่ 4.16 ทักษะคตินักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานบริการนักท่องเที่ยวในเมือง.....	144
ตารางที่ 4.17 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมือง.....	156
ตารางที่ 5.1 รายละเอียดข้อมูลรูปถ่ายทางอากาศ กรมแผนที่ทหาร.....	166
ตารางที่ 5.2 ช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง.....	189
ตารางที่ 5.3 สภาพสังคมปัจจุบันเมื่อเทียบกับอดีต.....	190
ตารางที่ 5.4 สภาพเมืองแม่ฮ่องสอนในปัจจุบัน.....	191
ตารางที่ 5.5 อาคาร สิ่งก่อสร้างใหม่ที่เหมาะสมกับที่จะอยู่ในบริเวณวัด.....	192
ตารางที่ 5.6 บทบาทของวัดในปัจจุบัน.....	193
ตารางที่ 5.7 ประเพณีที่สำคัญของชาวไทยใหญ่.....	194
ตารางที่ 5.8 ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและบริการ พื้นฐาน.....	204
ตารางที่ 5.9 สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวในเมือง.....	206
ตารางที่ 5.10 ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสาขาวิถีชีวิต.....	209
ตารางที่ 5.11 ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อราคาที่ดิน.....	212
ตารางที่ 5.12 ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อความขัดแย้งของการใช้ที่ดิน.....	214
ตารางที่ 5.13 จำนวนยานพาหนะที่จดทะเบียนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	217
ตารางที่ 5.14 ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อมลภาวะและความสะอาด.....	219
ตารางที่ 5.15 ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อระบบเศรษฐกิจถูกควบคุมโดยคนต่างถิ่น.....	221
ตารางที่ 5.16 ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการถูกแย่งงานคนพื้นที่.....	222
ตารางที่ 5.17 ข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวปีพ.ศ.2541-2545.....	222
ตารางที่ 5.18 ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อค่าครองชีพ.....	223
ตารางที่ 5.19 ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการอพยพของคนเข้าสู่เมือง.....	224
ตารางที่ 5.20 ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น.....	226
ตารางที่ 5.21 ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อค่านิยม.....	228
ตารางที่ 5.22 ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิต.....	229

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 5.23 ผลการประเมินผลกระทบทางการท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเมือง.....	232
ตารางที่ 5.24 สรุปผลกระทบทางบวกของการท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเมือง.....	234
ตารางที่ 5.25 สรุปผลกระทบทางลบของการท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเมือง.....	237
ตารางที่ 6.1 ผลกระทบทางบวกจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเมือง.....	244
ตารางที่ 6.2 ผลกระทบทางลบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเมือง.....	245

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนบที่

แนบที่	หน้า
แนบที่ 1.1 พื้นที่ศึกษา.....	4
แนบที่ 3.1 จังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	51
แนบที่ 3.2 หัวเมืองฝั่งตะวันตกที่สำคัญ.....	56
แนบที่ 3.3 การใช้ที่ดินปัจจุบัน.....	61
แนบที่ 3.4 การใช้ที่ดินปัจจุบันบริเวณศูนย์กลางเมือง.....	62
แนบที่ 3.5 โครงข่ายคมนาคมในเมืองแม่ฮ่องสอน.....	66
แนบที่ 3.6 ระบบสาธารณูปโภคในเมืองแม่ฮ่องสอน.....	68
แนบที่ 4.1 สถานที่สำคัญในเมืองแม่ฮ่องสอน.....	105
แนบที่ 4.2 สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในเมืองแม่ฮ่องสอน.....	130
แนบที่ 4.3 สิ่งอำนวยความสะดวกท่องเที่ยวในเมืองแม่ฮ่องสอน.....	145
แนบที่ 4.4 โครงการพัฒนาเมือง.....	155
แนบที่ 5.1 การตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดินปีพ.ศ.2497.....	173
แนบที่ 5.2 การตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดินปีพ.ศ.2512.....	174
แนบที่ 5.3 การตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดินปีพ.ศ.2520.....	175
แนบที่ 5.4 การตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดินปีพ.ศ.2538.....	180
แนบที่ 5.5 การตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดินปีพ.ศ.2545.....	181
แนบที่ 5.6 พื้นที่สิ่งปลูกสร้างปีพ.ศ.2520และพ.ศ.2545.....	185
แนบที่ 5.7 การใช้พื้นที่สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นในช่วงปีพ.ศ.2520-2545.....	186
แนบที่ 5.8 แนวโน้มการตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดินปีในอนาคต.....	187
แนบที่ 5.9 ผลกระทบทางบวกด้านกายภาพ.....	238
แนบที่ 5.10 ผลกระทบทางลบด้านกายภาพ.....	239
แนบที่ 6.1 ข้อเสนอแนะด้านการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยว.....	251

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
แผนภูมิที่ 1.1 ขั้นตอนการศึกษา.....	6
แผนภูมิที่ 2.1 กรอบการวิจัย (Research Framework) และขั้นตอนการวิจัย	48
ภาพที่ 3.1 เอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิต.....	86
แผนภูมิที่ 3.1 โครงสร้างประชากรและกำลังแรงงานในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีพ.ศ. 2544.....	91
ภาพที่ 4.1 สภาพภูมิทัศน์เมืองแม่ฮ่องสอน.....	104
ภาพที่ 4.2 เอกลักษณ์ด้านสถาปัตยกรรมของเมือง.....	112
ภาพที่ 4.3 สถาปัตยกรรมไทยใหญ่ประยุกต์.....	113
ภาพที่ 4.4 สถาปัตยกรรมไทยใหญ่ประยุกต์ในเมืองแม่ฮ่องสอน.....	114
ภาพที่ 4.5 สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในเมืองแม่ฮ่องสอน.....	131
ภาพที่ 4.6 โรงแรมและสถานที่สำคัญเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเมืองแม่ฮ่องสอน.....	140
ภาพที่ 4.7 โครงการพัฒนาสะพานและสวนสาธารณะลำน้ำแม่ฮ่องสอน.....	158
ภาพที่ 4.8 โครงการสร้างซุ้มประตูเมือง.....	159
ภาพที่ 4.9 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน.....	160
แผนภูมิที่ 5.1 ผลกระทบด้านบวกจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเมืองแม่ฮ่องสอน.....	240
แผนภูมิที่ 5.2 ผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเมืองแม่ฮ่องสอน.....	241

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย